

W 2006 roku Opplandsarkivet w ramach swojej działalności rozpoczęło realizację projektu „Arkivdokumentasjon av nye innvandring til Oppland”, którego zadaniem było udokumentowanie życia członków nowej emigracji osiedlającej się w naszym województwie. Podczas trwania projektu mieliśmy szansę obserwować, jak, pod wpływem migracji z różnych krajów, norweskie społeczeństwo ulega zmianom.

Rezultaty tego dokumentacyjno-naukowego projektu sprawiły, że zainteresowaliśmy się stworzeniem osobnego, polsko-norweskiego projektu archiwalnego. Zaowocowało to zainicjowaniem współpracy z Archiwum Państwowym w Krakowie i realizacją projektu „Polscy emigranci w Norwegii w XIX–XXI w. Materiały źródłowe do badań”. Publikacja, którą trzymacie Państwo w rękach jest efektem tej współpracy.

Archiwa są pamięcią społeczeństwa, w którym żyjemy i dlatego właśnie muszą być jego rzeczywistym odbiciem. Instytucje archiwalne są odpowiedzialne za właściwe zabezpieczenie i udostępnianie archiwaliów, będących integralną częścią wspólnej pamięci.

Opplandsarkivet avd. Maihaugen w Lillehammer jest regionalną instytucją odpowiadającą za archiwa prywatne, która ma swój udział w działaniach na rzecz ochrony kultury, za jaką odpowiedzialne jest muzeum Maihaugen. Opplandsarkivet zostało założone w 1981 roku i obecnie przechowuje około 1700 różnych typów archiwów pozostałych po firmach, organizacjach, instytucjach, rodzinach i pojedynczych osobach (z wyjątkiem akt urzędów). Jego zasoby pozwalają spojrzeć na rozwój społeczeństwa z innego punktu widzenia.

Jak wynika z badań archiwalnych i naukowych, jakie przeprowadziliśmy podczas trwania projektu, polska emigracja do Norwegii nie jest czymś zupełnie nowym. Zjawisko to trwało setki lat. W naszych badaniach skupiliśmy się jednak na tej części emigracji z Polski do Norwegii, która miała miejsce w ciągu ostatnich 200 lat. Artykuły zawarte w niniejszej publikacji mają za zadanie przybliżyć Państwu to zagadnienie.

Od 2008 roku Polacy stanowią największą grupę emigracyjną Norwegii, podobnie jest w samym regionie Oppland. W 2009 roku osiedliło się ich w naszym województwie 1040, podczas

gdy w całej Norwegii zostały zarejestrowane 44 482 osoby polskiego pochodzenia. Całość zaludnienia Norwegii to 4 799 252 osób.

Chciałabym podziękować Funduszowi Wymiany Kulturalnej, który w większości finansuje nasz projekt, będący pierwszym projektem z dziedziny archiwalnej, który otrzymał wsparcie Funduszu. Specjalne podziękowania pragnę złożyć naszemu partnerowi, Archiwum Państwowemu w Krakowie, za umożliwienie realizacji projektu i współpracę ponad granicami na gruncie wiedzy archiwalnej. Wyrazy wdzięczności składam także Monice Sokół-Rudowskiej, naszemu pracownikowi, która odpowiadała za cały projekt. Bez jej fachowej pomocy i umiejętności językowych projekt byłby trudny do zrealizowania. Na koniec pragnę podziękować ABM-utvikling, który zapewnił nam środki finansowe podczas przygotowywania projektu, a tym samym udział w tej międzynarodowej współpracy, jak również dziękuję Maihaugen za fachowe i ekonomiczne wsparcie.

Mamy nadzieję, że zebrane przez nas materiały, prezentowane w niniejszej publikacji oraz na wystawach w Krakowie, Lillehammer i wystawie internetowej, wzbudzą Państwa zainteresowanie. Mamy również nadzieję, że prowadzenie badań stosunków polsko-norweskich będzie kontynuowane, przyczyniając się do umocnienia i pogłębienia więzi łączących oba kraje.

Maihaugen 19.05.2010

Marit Hosar, Kierownik Opplandsarkivet avd. Maihaugen